

Formanden:

Jeg vil komme med to bemærkninger. Den ene er, at jeg ikke synes, det er hensigtsmæssigt at genoptage en diskussion, jeg troede vi var færdige med for i dag, om et emne, der ikke er på dagsordenen – specielt ikke, når der opfordres til, at det foregår på et andet og senere tidspunkt.

Det andet er, at det ikke hedder I i folketingsalen.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg vil naturligvis tage formandens bemærkninger til efterretning, men det, vi diskuterer i dag, er jo netop spørgsmålet om, hvordan vi kan få afviklet ventelisterne. Det er det spørgsmål, SF har sat på dagsordenen. Og dér er det, at vi i Det Konservative Folkeparti og Venstre mener, at vores forslag fra foråret vil hjælpe med at få afviklet ventelisterne – simpelt hen fordi der bliver råd til at give flere en pasningsmulighed.

Forslaget gik ud på, at kommunerne *skulle* have ret til at beslutte sig for, om de ville give forældrene et tilbud om et kontant tilskud. Det var altså ikke noget med, at vi skulle give forældrene et kontant tilskud; det var en mulighed, kommunerne skulle have blandt mange andre. Og der er bestemt ikke noget ønske om at forringe kvaliteten på dagpasningsområdet, overhovedet ikke, men vi har altså ikke helt den mistillid til det lokale selvstyre og forældrene, som Socialdemokratiet åbenbart stadig væk roder rundt med.

Jeg vil kvittere for den opfordring, Socialdemokratiets ordfører kom med til os om at genfremsætte lovforslaget. Det kan jeg love at vi vil gøre, og vi håber, at der så er sket noget i det store Socialdemokrati med hele dets bagland osv., så vi kan få en endnu mere konstruktiv diskussion om de ideer, der ligger i forslaget. Vi er åbne for nye forbedringsforslag, som måtte komme fra Socialdemokratiet, men vi vil altså meget gerne kvittere for den opfordring og holde Socialdemokratiets ordfører fast på at overveje tanken endnu en gang, når den tid kommer.

Må jeg så ikke sige, at debatten om SF's forslag i øvrigt jo har vist, at man her i Folketinget bredt er optaget af venteliste-problemerne, og at vi bredt er glade for de initiativer, man har

taget ude i kommunerne til at løse problemet. Men det ser jo også ud til, at SF på ingen måde har noget, der bare ligner et flertal for de midler, SF foreslår taget i anvendelse, og det er jeg glad for.

Formanden:

Jeg synes, at der er ekstra grund til at gøre opmærksom på, at der altså *er* anmeldt en generel debat på et senere tidspunkt om dette emne, og at det, der er på dagsordenen nu, er et SF-forslag om børnepasningsgaranti på en ganske bestemt måde.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Jeg vil vende mig til udgangspunktet, SF's forslag, hvor jeg tror, at socialministeren misforstod den efterlysning, jeg havde. Jeg er da helt enig med socialministeren i, at det ville være en uendelig elendig forhandlingstaktik at spille sine økonomiovervejelser ud et halvt års tid, før forhandlingerne skal optages. Det var nu heller ikke det, jeg efterlyste; men jeg kunne se, at der på finansloven var afsat 150 mio. kr. til, hvad der i teksten optræder som en børnefamiliepulje. Og så har jeg kigget på de ordinære ændringsforslag til finansloven, og dér kan jeg faktisk ikke se, hvad regeringen har tænkt at disse penge skal bruges til. Det var det, jeg spurgte om, og bestemt ikke det andet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 11:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Udvidelse af reglerne om plejevederlag m.v. ved pasning af døende).

Af Hanne Thanning Jacobsen (SF) m.fl.
(Fremsat 7/10 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg er helt enig med SF, der her foreslår at udvide adgangen for personer, der passer en døende i hjemmet, til at få plejevederlaget i indtil 14 dage efter dødsfaldet.

Vi ved, at det er en hård belastning at pleje en pårørende i hjemmet, og nu, hvor vi har fire års erfaringer med plejevederlag for at passe døende i hjemmet, ved vi også, at der kan være brug for, at man forlænger orloven eller plejevederlaget ud over den dag, hvor dødsfaldet indtræffer.

Faktisk var det også med i det oprindelige lovforslag, men blev trukket tilbage af økonomiske grunde, fordi det kostede nogle penge og den daværende regering ønskede, at det skulle være udgiftsneutralt. Så vi fik det ikke med i 1989, da loven om plejevederlag blev vedtaget.

Men den enighed er da også baggrunden for, at den nuværende regering har bebudet et lignende lovforslag i sit eget lovprogram. Og som fru Hanne Thanning Jacobsen er bekendt med, sidder vi lige i øjeblikket og prøver at finde penge til sådan en forlængelse af plejevederlaget i forhandlingerne om satspuljen, og det kunne være rart, hvis vi i de forhandlinger kunne blive enige om at finde den økonomiske dækning for forslaget. Og jeg har ikke ønsket at fremsætte et forslag, inden det var afklaret, hvor vi kunne finde pengene.

Hvordan vi videre griber sagen an, må komme an på en nærmere vurdering, og vi har jo planlagt at fremsætte vores eget regeringsforslag. I hvert fald er det sådan, at der er en række lovtekniske ting, der skal hænge bedre sammen, end de gør i dette forslag. Men det er jo ren teknik, og det vil selvfølgelig blive afklaret på den ene eller anden måde, hvordan vi griber det an og får det gjort lovteknisk korrekt. Hvis vi bare finder pengene, er det afgørende jo, at vi er enige om hensigten.

Grete Schødts (S):

Jeg vil gerne indlede med at slå fast, at Soci-

aldemokratiet var initiativtager til orlovsordningerne til pasning af døende i hjemmet – eller rettere sagt: udbetaling af plejevederlag til pårørende, der påtager sig denne opgave.

Vi var og er stadig væk optaget af at skabe mulighed for en udvidet udbetalingsperiode på 14 dage efter dødsfald til disse personer, som både fysisk og psykisk trænger til et pusterum. Hverken første, anden eller tredje gang lykkedes det Socialdemokratiet at skabe et flertal i Folketinget for finansiering af denne forlængede periode.

Regeringens lovprogram indeholder nu et realistisk forslag til en forbedret orlov med yderligere en udbetalingsperiode på 14 dage. Så hvis SF vil, som forligspartierne bag satspuljemidlerne vil, nemlig afsætte de nødvendige midler, kan det også lykkes. Vi vil medvirke til et godt lovforslag, men det skal gøres endnu bedre. Blandt andet mener jeg, at der bør skabes et grundlag for plejevederlag til den gruppe mennesker, der delvis er på arbejdsmarkedet og har en delpension.

Med disse ord kan jeg på Socialdemokratiets vegne sige, at vi er enige i indholdet af dette lovforslag, men som sagt skal det gøres bedre, og det tror jeg også at der vil være bred enighed om her i Folketinget. Vi vil se hen til regeringens forslag og derefter arbejde seriøst med plejevederlagsforlængelsen på 14 dage.

Pia Christmas-Møller (KF):

Vi er i Det Konservative Folkeparti meget positivt indstillet over for dette lovforslag fra SF. Vi vil gerne give tilsagn om at støtte forslaget – naturligvis under den klare forudsætning, at vi i fællesskab kan blive enige om finansieringen i forbindelse med fordelingen af satspuljemidlerne.

Det problem vedrørende delpensionisters adgang til at få plejevederlag, som fru Grete Schødts kom ind på, vil vi meget gerne have undersøgt nærmere i udvalget, og det kunne man eventuelt supplere forslaget med et ændringsforslag om, hvis der viser sig et behov derfor. Jeg synes, at det er et udmærket initiativ, SF her er kommet med – i modsætning til det, vi lige for et øjeblik siden behandlede. Derfor er der glæde i den konservative gruppe over, at vi på den måde kan gøre det bedre for de mennesker, som påtager sig den meget krævende, men vigtige menneskelige opgave at pleje døende personer.

Eva Kjer Hansen (V):

På Venstres vegne skal jeg sige, at vi støtter dette initiativ fra SF. Jeg synes så absolut, at det kan være barsk at skulle vende tilbage til arbejdet umiddelbart efter, at en pårørende er afgået ved døden. Og menneskeligt finder jeg det helt rigtigt at forlænge perioden, så man dermed kan gøre overgangen lettere.

Jeg synes, det er en meget stor og meget vigtig opgave at påtage sig at yde pleje til pårørende, der nærmer sig døden.

Vi støtter altså fuldt ud lovforslaget, men naturligvis under forudsætning af, at vi kan blive enige om at finde de nødvendige økonomiske midler til at finansiere dette forslag.

Men altså fuld enighed om målet; vi skal bare have de økonomiske konsekvenser på plads først.

Tom Behnke (FP):

Fremskridtspartiet støttede reglerne om plejevederlag ved pasning af døende. Derom skal der ikke være nogen tvivl. Og det er også klart, at vi kan støtte det forslag, der ligger her, for det er selvfølgelig helt urimeligt, at den, der har plejet en døende, skal møde på arbejde dagen efter for at kunne få til dagen og vejen økonomisk.

Derfor er det et godt forslag. Og jeg er egentlig lidt rystet over at høre, at man i sin tid ikke tog det med, fordi det skulle være udgiftsneutralt. Det er jeg meget rystet over, vil jeg godt sige, for hvad er udgiften ved, at det er pårørende, der passer den døende, frem for at vedkommende ligger på et hospital eller lignende?

Plejevederlaget kan aldrig måle sig med, hvad det ville koste, hvis vedkommende skulle have ligget på et hospital for eksempel. Så jeg forstår ikke det argument, at man i sin tid undlod dette her, fordi det skulle være udgiftsneutralt.

Jeg har også hørt flere ordførere være inde på, at vi selvfølgelig skal have økonomien til at hænge sammen, og at vi skal finde pengene et sted. Det er der ingen tvivl om; men for mig at se må det dog være sekundært. Det principielle må da være, at vi støtter dette forslag. Så finder vi selvfølgelig de penge et eller andet sted. Selvfølgelig gør vi da det! Det skulle da være det nemmeste ved dette forslag.

Princippet er godt, og det støtter vi. Og det er også rimeligt, at man har sat en grænse på

14 dage. Man kunne have sat mange andre grænser, men jeg føler egentlig, at 14 dage er en rimelig periode til at nå at komme ovenpå igen og ligesom få lagt det bag sig, så man er klar til at gå på arbejdsmarkedet igen.

Man kunne også vurdere, hvad det egentlig er, der sker i dag. Hvad gør de pårørende i dag? Møder de på arbejde dagen efter? Det ved jeg ikke om de gør. Men jeg kunne godt forestille mig, at nogle er så påvirkede af dødsfaldet, at de melder sig syge. Og så er det stadig væk en udgift for det offentlige!

Så hvori lå det, at man oprindeligt ikke ville have de 14 dage med? Det kan ikke passe, at argumentet udelukkende var, at det skulle være udgiftsneutralt.

Fremskridtspartiet støtter lovforslaget meget varmt.

Dorit Myltoft (RV):

I Det Radikale Venstre er vi enige i intentionerne i det foreliggende lovforslag; og som det er fremgået af ministerens redegørelse, er der i regeringen blevet udarbejdet et lovforslag med samme substans.

Loven om plejevederlag m.v. ved pasning af døende i hjemmet har virket i tre år. Det betyder, at vi nu kan samle en hel del erfaringer op og få vurderet hele loven i lyset af de hidtidige erfaringer.

Vi støtter, at adgangen til plejevederlag udvides med indtil 14 dage. Og vi anbefaler, at der i bred enighed udformes nogle gode muligheder for de mennesker, det drejer sig om.

Jeg ser frem til positive forhandlinger om de økonomiske betingelser for at få det gennemført.

Lysholm Christensen (KRF):

Retten til plejevederlag ophører efter de nu gældende regler med den plejekrævedes død. Dette forhold stiller SF nu forslag om at ændre, således at vederlaget først bortfalder 14 dage efter, at den plejekrævende er afgået ved døden.

Jeg skal straks give min tilslutning til ideen og til indholdet i forslaget her. Erfaringen viser jo, at der er behov for vederlag også i de vanskelige dage, der følger efter dødsfaldet. Man kan altid diskutere, hvor lang perioden skal være. Men 14 dage er vist et rimeligt tidsrum at yde dette ekstra vederlag i.

[Lysholm Christensen]

Vi har jo nogle meget positive erfaringer med dette plejevederlag: Der er en del, der har benyttet sig af det, og som har haft gode erfaringer med det, at man kan pleje sine nærmeste de sidste vanskelige dage og uger.

Så er der bare det, at der jo er et lignende forslag i regeringens lovkatalog, og når det ikke er fremsat endnu, så skyldes det jo de igangværende forhandlinger om løsningen af de finansielle problemer i forbindelse med disse 14 dage ekstra.

Vi har sådan set et ekstra forslag i forlængelse af SF's forslag, og det går ud på, at der også skal skabes lovgrundlag for at udvide personkredsen, så delpensionister kan blive omfattet af ordningen. Det kunne vi godt tænke os at få med også.

Konkluderende kan jeg sige, at vi tilslutter os indholdet af forslaget, og så må vi se at finde den lovteknisk bedste løsning på problemet. Om det så skal være i forbindelse med dette forslag eller der skal fremsættes et nyt, finder vi nok ud af.

Jeg skal i øvrigt melde fra Centrum-Demokraterne, at de også tilslutter sig indholdet af lovforslaget.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Det er selvfølgelig med meget stor glæde, at jeg går på talerstolen og siger tak for de mange sympatiske tilkendegivelser vedrørende dette lille forslag. Det er lille, men uendelig vigtigt, og det hører jeg faktisk også alle ordførere sige. Det er uendelig vigtigt for de personer, som kan få glæde af det.

Baggrunden har jo været, at man i visse kommuner faktisk har givet mulighed for at få denne frihed i op til 14 dage og har måttet erkende, at med den lov, der blev vedtaget, har det faktisk været ulovligt. Derfor synes jeg, det er dybt tilfredsstillende, hvis Folketinget både kan få rettet op på dette og samtidig udstikke den økonomiske ramme omkring et forslag af denne karakter.

Det er nemlig også rigtigt, som ministeren nævnte det, at det *har* været til diskussion i Folketinget, men at det røg ud i forbindelse med diskussionen forrige gang – ikke på grund af lovsjusk, skal jeg skynde mig at sige, men faktisk fordi de økonomiske muligheder ikke var til stede.

Det er jeg fuld af forventning om at vi nok skal få taget hånd om i de kommende forhandlinger om satspuljemidlerne, og derfor siger jeg tak for den enstemmige opbakning bag lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 66:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. og af lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Optagelse m.v.).

Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).
(Fremsat 11/11 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Grete Schødt (S):

Da vores ordfører på området, hr. Ole Vagn Christensen, desværre ikke kan være til stede i dag, skal jeg på Socialdemokratiets vegne fremføre følgende bemærkninger:

Det forslag, vi har til behandling, omhandler først og fremmest adgangen til at blive medlem af en arbejdsløshedskasse. I dag skal man have haft beskæftigelse i 300 timer over en 10-ugersperiode, før man kan opnå medlemskab. Det foreslås nu ændret til, at man blot skal være i beskæftigelse for at blive medlem af en arbejdsløshedskasse.

I Socialdemokratiet synes vi, at det er en god ændring. Vi bliver tit beskyldt for at lave kompliceret lovgivning. Ikke mindst på ar-